

DEBRECENI-N. VÁRADI ÉRTESÍTŐ.

Vasárnap Máj. 5-én 1850.

2-ik negyedév, 8^{dik} évfolyam.

(D. 98.)

Hirdetmény.

(1.)

A' helvét hitvallásuak debreceni főtanodájában, a' jelen 18^{45/50}-ik iskolai évnek már lefolyt első felében, ugy a' legkegyelmesebben engedélyezett birodalmi alkotmány, — mint a' legfelsőbb elhatározás nyomán, Magyarországra ideiglenesen behozott közigazgatási rendezet, ideiglenes bírósági szerkezet 's perrendtartás, a' főiskolai II-dik éves joghalgatók tanulmányaiknak cyclusába felvétetett volt, 's ezekből, a' fentérintett tanuló ifjak, a' szokott közvizsgálatokat ki is állottak. — Azon figyelemre méltó körülménynél fogva azonban, hogy — mint erről a' főiskolai tanárkar, fensőbb helyekről hivatalosan értesítettni szerencsés vala — a' tisztelettel fentebb érintett ideiglenes rendeleteknek hallgatásáról, 's az ezen tanulmányokból megvizsgálatásról szóló iskolai bizonyítványokat felmutatható egyénekre, a' közhivatalok elnyerésénél, ő Felsőge magos kormánya figyelemmel leend; de különben is, felsőbb helyekről az parancsoltatván, hogy az ideiglenes rendeletek körülí magyarázatokat illetőleg, e' debreceni főiskolában a' tantermek a' nem academicusoknak is nyitva legyenek: mind ezen tekintetkből, a' debreceni reformáta főiskola tanárkara, kedves kötelességét véli teljesíteni, midőn a' tisztelt közönséget, ezennel értesíti arról, hogy, a' mennyiben akár ollyak találkoznának, kik egyéb jogtudományt már bevégezvén, a' legfelsőbb helyről kelt ideiglenes rendeletek körülí közeladások hallgatásáról is bizonyítványt nyerni kívánnának: akár pedig ollyak is lennének, kik tudni vágyszól, a' szóban forgó provisoriumokrólí tanításokban résztvenni o hajtanának, — az illyeknek kedvékért, — ha hogy magokat az illető oktatónál eleve jelentendik — a' jelen iskolai második felévben, a' pünköszi innepnek multával beállandó iskolai szorgalom-szak folyamán. a' főtanoda középületében, rendkívüli órákon, a' főiskolai egyik jogtanár felolvasásokat fog tartani, — mire is az érdekeltek egyének tisztelettel figyelemzetnek.

Néhány szó a' Debreceni Gőzmalomról.

Azon biztos reményben, hogy Debrecenben, hol foylam az szállítási hiányok miatt az egész vidék egyedül a' rosz szerkezetű száraz-malmokra volt szorítva, állott össze a' debreceni gőzmalom társulat, hogy itt mind a' t. c. közönségre, mind a' társulatra nézve ezen hasznos örlő-gyártí felállítsa. Tagadni nem lehet, hogy ezen nézetében a' társulat nem is eszalokozott, de eszalokozott ennek eddigi sikerrelí működésében, mivel illy kezelés miatt nem hogy a' gyártí szülárdítására, de még a' kamatozásra sincs kilátás. Az igaz, hogy a' gyártí a' megindításkor, és azóla részlegeiben sokszor törést szenvedett, a' mikor a' malom rosz intézkedések miatt több ízben, több hetekig állani kénlettek, ma pedig midőn tökéletes épségben van, munka hiánya miatt kéntelen állani, úgy annyira hogy néha nappal is, de közelebbi időkben csak reggel 6 órától estvelí 6-ig, akkor sem minden örlő részei vannak foglalkozva, illy kezelésék közt telemes kára van a' társulatnak; a' katlan minden 12 óra lefolyta után kibűli, a' meleg gőz elvész, másnap sok fa kívántatik míg a' megkívántató melegség, és gőz megnyeretik, az illy módon csak félig foglalkoztatott, jól fizetelt személyeztet, drága fa, és idő pazarlás milly tömérdekbe kerül, 's előbb utóbb megbuktatja ezen már túrelme vesztett részvényes társulatot.

Az eddigi kezelés miatt a' részvényesek a' malomtól elkedvetlenedvén, a' még el nem kelt részvények becselenné lettek. Nem tartatik sem köz, sem választmányi gyűlés; utóbbi választmányi gyűlés folyó éví január ele-

jétől nem tartatott, az akkor sürgetelt számadások a' közgyűlés elejébe terjesztendők, a' malom jeleni állásáról maig sem készűltek el, és így még arról sincs a' társulatnak tudomása hogy mennyibe került a' malom, azólatí működéseiről pedig éppen semmi, de maga a' választmány is, bár milly bölcsességgel bírjon is hogy tudja figyelemmel kísérni a' dolgot menetelét ha 5—6 hónapokban tartatik választmányi gyűlés. A' főbb fegyvere az illetőknek a' pénz hiány, abból történt az, hogy az igazgatóság a' mult ős, és tél folytán köblönként szedette a' rosz utak okozta gyér heti vásárokon a' drága búzát a' helyett, hogy Karcag és Bekés tájkán mennyiségben olcsó vásárlás és télen olcsó szállítással magát ellátva, jó, és olcsó készlettel kecsgettete volna magához a' helybeli közönséget, a' vidéki kereskedőket, és pékeket, és a' jó kilátással biztató erdélyt; innen van azlán, hogy az itt levő aradi-liszt kereskedőket, kik a' lisztet olly messziről ide tengelyen szállítják, jobb és olcsóbb készleteinkkel le nem versenyezhetjük, hanem még eddig velök nem is councurnálhatunk, mellynélfogva ezeknek száma városunkban nem hogy kevesednék, sőt a' gőzmalom működése idejétől fogva három annyira növekedett. Igaz, hogy pénz a' társulatnak a' Kossuthféle Bankjegyek elvészése miatt is nincs elég mennyiségben, de erről is tenni kell; valamint a' helybeli Takarékpénztár pénzhiányban lévén részvényesiet töke szaporításra szállítá fel, a' részvényesek kosszek voltak a' kívánt összeget beruházni, mivel tudják, hogy tökéleg sikerrel cselezetik, így kellett volna az ille-

töknek a' gőzmalom dolgaiban is intézkedni, és a' részvényesek inkább készek volnának egy újabb összeg tőke szaporításra, mint illy módon a' már befektetett tőkét a' gyárral együtt veszendőben látni.

Hogy hol legyen a' hiba? miért ezek így történtek? arról sokat lehetne okoskodni, hanem miután tudjuk, hogy ennek főbb oka egyedül a' rozsz kezelésben fekszik, mivel már közudomássá lett, hogy készítményünk jól kiállítja nemcsak kapószak, hanem a' finom liszt igen keresett cikkünk, tudva azt, hogy a' pesti Hengermalom elejente szinte illy rozsz kezelés miatt hasonló pangásban vlt, azért mi sem csüggedjünk el, hanem ajánlom a' t. c. részvényeseknek első közzgyűlésnek sokat nem bibelődve az

eddig történetekkel tőke-szaporításról gondoskodni, 's egyszerűs mind neveződjön ki egy olly választmány, melynek feladata legyen az ezutánni kezelés módjáról egy új tervet készíteni, az eddigi hibák, és hiányokat helyre hozni, mely egy újabb közzgyűlés elejébe terjesztendő lesz. Hogy ha a' t. c. közzgyűlés ezen választmányi tagokat kik egyenként a' kereskedői válatokhoz értenek ügyesen, kiszemeli, kik a' gőzmalom belrendezését minden tekintetben szentügyre venni, és ezáltal a' gyárnak ezutánni munkálatát jövőre jól elrendezni képesek lesznek, úgy reménylem hogy a' debreceni Gőzmalom nem sokára boldogabb jövőendőket örendhet.

Több részvényesek nevében Sz. J.

(NV. 56.) **Lak változtatás.** (1. 3.)

Nagy Váradai polgár Komonyik Benedek orgona 's zongora művész, illő tisztelettel tudatja a' t. c. közönséggel, hogy eddigi lakását Körös utca 710. számú házába tette által, hol valamint eddig ugy ezután is pontos szolgáltatást ajánlja.

(D. 97.) **Egy nő** (1.)

ki a' gazdaszonság minden szükséges jártasságaiban tapasztaltsággal bír, 's előkelő helyen szolgált kulcsárnőnek- kiadó gazdaszonságnak- vagy magános urí egyénhez főzőtől ajánlkozik. — Utasítást ad rólla a' debreceni tudakozó-intézet.

(D. 96.) **Kaszáló** (1. 3.)

haszonbérbe adandó.

Debrecen határában, a' Nagy-csere legelején, 4 boglyás kaszáló, mely egészen tisztá 's használatos, jelen évre haszonbérbe adandó. — Bővebben értekezhetni iránta ügyvéd Gönyei Károlyal, Nagyujtca 1692-ik számú saját házánál.

(D. 93.) **Hegyí és kertí-szőlők** (2. 6.)
kedvező feltételek alatti eladása.

A' kőlyi hegyen hat nyilas **szőlő** hozzá megkivántató szüretelőedényekkel, 's öt boroshordókkal, pajtával, 's nagy szilvással, ugyszinte Debrecenben az ugynevezett Csapó-kertben 2 nyilas **szőlő** pajtával, kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni felőle Ceglédutczán 2592-ik szám alatt ügyvéd

Sárkány Pállal.

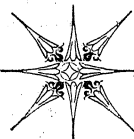
(D. 94.) **500 darab stukatur-fák** (2. 3.)

tökéletes szárazok
eladók.

Ugymint: hosszúságok 4 öll, 3 öll 5 sukk, 3 és fél öll, 2 öll 4 sukk, és 2 ölleke. — szélességek: legkevesb 1 sukk, — vastagságuk 6 coll; összesen vagy részenként is eladók. Értesítést ad rólla a' debreceni tud. inézet.

A' kék csillaghoz.

Jeney Ferenc

ajánlja a' „kék csillaghoz címzett boltjában“ a' legillendőbb szabott áron jól elrendezett Pamut és Vászónaruit: u. m. $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$ szélességű Rűmburgi, Hollandi, Szilésiai, Creasz, 'sa't. vásznait, mindenféle kockázott strafos Kanavaszait, színes és fehér Grádlíát, többféle nagyságú asztali Teritményeit, színezett fehér Gyölcsekendőt, minden szélességű és finomságú fehér Perkál, Batiszt, Muschlin, 's Orgántin, ugyszinte az itten nem említett többféle cikjét rőf és darab száma jutányos áron a' város Mázsa boltja mellett levő „**kék csillaghoz**“ címzett boltban Debrecenben.

Ezen kereskedésben egyszerűs mind:

Ringam M. féle bécsi cipők,

nemkülönbön:

férfi-topánok és csizmak raktára,

vásár és vásáron kívül folyvást gyáriáron kapthatók. (6. 6.)

(NV. 44.) **Eladó kőház.** (2. 6.)

NVáradon Kapucinasutca 69. szám alatti ház Polgár Egyed Farkas terjedelmes 11 szobából, 2 konyhá, hozzávaló kamarák, 70 hordóra száraz pince, tágos udvar, két verdeler járó kökut, a' Peccutára nyuló kertjével eladó, kinek megvevő szándéka, van készpénzért, vagy illendő feltételek mellett értekezhetni a' tulajdonossal.

(D.) **Eladó ház.** (3. 3.)

Debrecenben, az ugynevezett vargautczán a' kir. táblaházzal épen szembe levő 2258-ik számú ház tágas udvar- 's válogatott fákkal beültetett kiskerttel, és házatániföldjével együtt minden órán eladó.

E' folyó évi Május 15-kén okvetlenül
(NV. 50.) végbe megy (2. 3.)

a' fő- és végső-húzása

A' nagy pénznyereményi-sorsjátéknak,
melynek a' foglalatja egy, mesterembereknek a' használatára szolgáló kölcsönpénztárnak az alapítására határozatot.

A' fenn kijegyzett napon
tehát ezen Lotteriának az **54,200** minden fő- és mellék-talányai sorsvetésre jutnak,
és a' nyereményeknek a' kifizetése e' folyó évi **Május 29-kén** elkezdődik

Ezen Lotteria különös nyereségeinek az előadása:

Évek óta ime ismét az első sorshúzás, melynél, csekély betétellel, oly tetemes nyeremények alkottathatnak, és e' Lotteria elsőbbséget érdemel minden előtte lejártszó hasonló vállalatok között, mivel azoknak egyike sem volt, készpénzbeli 54,200 nyereményeknek a' tetemes számával javadalmazza, 's még pedigen úgy, hogy szinte minden 4-ik sorszáma egy talány háromlik.

Ezen Lotteria tartalmaz 4 javadalmazást 25,000 — 209,000 — 237,000 — 244,000 forintjával és a' 715,000 forintnak az értéke, 200,000 — 30,000 — 20,000 — 12,000 — 5000 's a' t. forintnyi nyereseményekre felosztatot.

Különösen kedvezményezve vannak a' III-ik osztálybeli veresen ékesített sorsok; ezek nem csak hogy a' főhúzásban részesülnek, melyben a' 200,000 f. ból álló főtalány megnyeretik, — hanem van még különös húzások is 30,000 — 3000 — 2000 's a' t. forintnyi találokkal.

Ezen különhúzás, melynél a' veres sorsokra a' fennemlített különös kedvezmények háromlanak szinte Május 15-kén elkevkezzik, 's mintegy különhúzást képez, mivel tartalmazza az, a' készpénzbeli 400 valóságos talányoknak a' nagy számát, 30,000 — 3000 — 2000 's a' t. forintjával, melynél a' legkissebb kiemelt találó 50 v. forintot nyer 's tovább a' 35,000 bizonyos nyeréseket is 75,000 forintnyi értékben.

A' IV-ik osztálybeli aranyékesített sorsok általánosan a' többi három sorsosztályok minden nyereségeikkel éldeinek, 's nem csak a' 200,000 — 30,000 's a' t. forintnyi talányokra szinte együltjatszának, hanem még van azonkívül egy saját, kizárólag ezen a' sorsokra határozott különhúzásos is, mely a' 20,000 — 2000 — 1500 — 1200 — 1100 — 1000 's a' t. forintból álló talányoknak a' tetemes számát tartalmazza, 's melyeknél a' legkissebb kiemelt nyeremény 50 forintot tesz, és azon kívül minden ilyen arany

sorsra, bár húzatott is az vagy sem, egy 10 v. forintnyi jutalom háromlik.

Sorsjegyeket e' Lotteriához kaphatni a' legellen-dőbb árán Faur Gábor urnal NVáradon Kapucinusut-cában, és minden kereskedőházaknál a' hol az illető hirdetmények kifüggesztve vannak.

Bécs Május 6-án 1850.

I. G. Schuller és társai
cs. k. szab. nagy kereskedők.

Különös ajánlat.

 Minekutána tudva van hogy az alórt kereskedésében a' legközelebb mult években, 's pedig kétszer egymásután két főnyereményt, t. i. két két százezer forintot társasági-játékokban elnyerődt, hogy tehát ezen szép szerencse többször is megtörténhessen, az alórtlnál ismét több rendbeli társasági-játékok alakitattak, melyekben sok ezüst- és arany-sorsok foglalva vannak, t. i. egy 20 közönséges, 7 ezüst- és 3 arany-sorsjegyekkel 15 pft., egy 24 közönséges, 5 ezüst és 3 arany-sorsokkal, 20 ft. p. p., egy pedig 40 közönséges, 10 ezüst- és 5 arany-sorsjegyekkel 50 p. ft egy ötödörös nyereséjére, az első részvényi sorsok e' f. évi Május 15-ki a' főhúzásban 43-szor, a' második 40-szer, a' harmadik pedig 75-ször jádznak, 's mind a' három társasági-játékok úgy vannak elrendezve, hogy azokban okvetlenül nyerni kell, de mennyt az csak a' Május 15-ki főhúzás után tudhatni bizonyosan, melyekre nézve a' társasági-játékok, melyekben a' kijadó, sőt a' bécsi nagy-kereskedők és részvényesek különösen ajánlattanak, mint-hogy pedig ezen Lotteriából jövedelem fő czélra, 's több szegény sorsu mesterembereknek felségelésére határozatot, ezenkívül hogy e' szük idő viszonyai b a' n a' szegényebb sorsu ember is könnyebben egy egy sorsot vehessen, mely által bódolg és szerencsés lehessen, az alórt kereskedésében Kapucinusut-cában egy közönséges sorsot a' húzás napjáig csak 2 f 25 krért pengőbe fog adatni, mely sok előadot kedvezésekre nézve tehát nem kell késni, nem kell halasztani, mert az elébbi jóslat biztatni látszik, hogy a' főnyeremények Magyarhonban ismét telepedhetnek, 's megtörténhet, hogy harmadszor is az alórtlnál a' hol már is igensok sorsok eladtattak.

NVáradon april 25. 1850.

Faur Gábor m. k.

(D. 95.) **Szabómesterségre** (2. 3.)
tanítványul

egy arra hajatott érző ifju Debreczenben létező el-sőbbek közzüli helyre kerestetik. Bővebb tudósítást ad, vidékéről pedig bérmentes levelezést íranta elfogad — a' tudakozóintézet.

(D. 99.) **Eladó lovak.** (1. 3.)

B. Újváros on egy tenyésztésre alkalmas 4 éves 16 markos sötét-sárga csödlörló, mely a lovaglásra is ki van tanítva, és szelíd természetű, — ezen kívül pedig más két közönséges használatra való fiatal ló eladó. — Irántok bővebben lehet értekezni B. Újváros on a Tisztartónál, Debreczenben pedig Dalmi Károlynál.

(NV. 57.) **Zabért-árpa csere.** (1. 3.)

N.Váradon levő cs. kir. élelmezés-tárnál zabért-árpa csere a cs. kir. parancsnokság által ekképp rendeztetett u. m. 8 köből árpaért 10 köből zabot cserébe elfogad. Ezen ajánlat valamint a serfözök és molnárok, ugy másoknak is mindenkinek, kinek ezen cserére szükségek van, tudomásul adván — a cs. kir. élelmezési-tárba szivesen elvartanak, hol is hogy az árpa a legjobb minőségű, mindennap látható, több és kevesb számú köblönként kiszolgáltatható. Kelt N.Váradon Május 1-én 1850.

A cs. kir. élelmezés-tár hivatala által

(D.) **Eladó szőlő** (1. 3.)

három kapa, a Boldogfalvai kertbe az első járason, igen nemes fajú gyümölcsökkel és fiatal óltványokkal ellátva, szabad kézből eladó. Bővebb tudósítást vehetni N. újutca 1590. sz. a házánál.

(D. 86.) **Fűszer kereskedésbe** (3. 3.)

kereskedői tanítványul — egy arra alkalmas ifju, akár Debreczenbe, akár Nagy-Váradra ajánlkozik. Értesítést ad róla a debreceni tudakozó-intézet.

(D. 81.) **Eladó hegyi ó-borok** (3. 3.)

A Jankai hegyen 6 vasabroncsos hordókban illő áron eladó ó-borok vannak, u. m. 1844-iki 24 hordó, 1846-iki tiszta finom bakar 14 hordó, rendez ó-bor 28 hordó, — 1849-iki 41 hordóval. Értekezni lehet felőle Debreczenben gyógyszerész Bészler Károly urnál.

(D. 91.) **Egy könnyű utazókocsi, két lovával szerszám,**

egy nyereg, s asszonyi több ruhák

jutányos áron kaphatók: Debreczenben harmincados-utcán 2158-ik szám alatti házánál. —

(3. 3.) **Cherny-nél.**

(D.) **120 kiscseber** (2. 3.)

hegyi-új-jó bor eladó. Értesítést ad róla a debreceni tudakozó-intézet.

(D.) **Eladó ház.** (3. 3.)

Debreczenben a Várad- és Vargautca előszögletén, a nagy-piacra egész kiltátásu, cseréppel fedett 2120. számú kőház, melyben 6 szoba, vaskonyha, kamara, istálló, kút, két utcára szolgáló kapukkal, tágas ubvarral, az egész épület jól ellátva — minden órán eladó. — Értekezhetni iránta Kiscsapó-utcán a 763. szám alatti házánál. —

(D.*) **Eladó bükköny.** (3. 3.)

Tiszta, jobbára fehér-bükköny, melyből a zab is ki van rostálva, köből vagy vékaszámmra: Debreczenben eladó találhatik. Utasítást ad a helybeli tudakozó-intézet.

(D.) **Német nyelvtanítás.** (3. 3.)

Alólirt tisztelettel tudatja a t. c. közönséggel, hogy miután korábbi hirdetése következtében már több tanítványai vannak, még néhány üres órai levén, melyek alatti tanítási leckéket leginkább olyaknak ajánlja, kik már némüleg jártasok ugyan a német nyelv, s írásban 'stb. hanem bővebb gyakorlatot kívánnának szerezni. Egyszermind a tanító tulajdon szállására is kosztal ellátva felvállalando két oly ifjut, ki egyszermind a tanításban is részt veend. Mentőlelőbbi tanítási válatokat elvár, Debreczenben nagy templom mellett 345-ik sz. alatt Bartha örökösök házánál —

Örvényi Vilmos, német nyelvtanító.

Muszka kruppa,

(D. 84.) **Mázsa és font számra** (4. 4.)

valamint nagyobb ugy kissebb mennyiségben kéz alatt idő közben is mindenkor kaphatni a cs. k. élelmezési-tárnál.

(D. 66.) **Bérbe,** (6. 6.)

**egyszermind eladó
EMELETES HÁZ**

Debreczenben, Nagy-Péterfia utca legelejen a 812 szám alatt, az egész egy vagy két osztályban használandó, most festett 1 elő, 7 lak, 1 cselédszobából, konyhából, kamarából, padlásból, álló felsőemelet, fásszinnel, kocsiszinnel egyült, egy vagy több évre bérbe kiadó. Jelenti a tulajdonos
Dr Margitay.

(NV.) **Eladó pamlag (Divan.)** (2. 3.)

Egészen új csupa lószőrrel töltött rugonyos kényelmes pamlag eladó a n.várad t. intézetben.